

Čís. 15846.

Zákonné zástavní právo pronajímatelovo nepostihuje pojistnou náhradu, kterou pojišťovna přiznala nájemci za zhořelé svršky.

(Rozh. ze dne 24. února 1937, R II 11/37.)

Prv ý s o u d, rozvrhuje požární náhradu, již pojišťovna složila u soudu podle § 1425 obč. zák. a § 307 ex. ř., přikázal z ní v přednostním pořadí pohledávku z nájemného, maje za to, že nájemné, jež mělo podle § 1101 obč. zák. zákonné právo zástavní na zhořelých svršcích, má je i na požární náhradě, jež byla za tyto zhořelé svršky vyplacena. R e k u r s n í s o u d přikázal celou složenou požární náhradu věřitelce dlužníkově — pojistníkovi — na její vykonatelnou pohledávku, pro niž byla pojistka již dříve vinkulována. D ů v o d y: Rekurs jest oprávněn potud, že zákonné právo zástavní, nabyté na svršcích a zásobách vnesených pachtýřem dle § 1101 obč. zák., nelze vztahovati i na požární náhradu, která má býti za ně vyplacena. Pohledávky, které případnou na místě poškozených nebo zničených movitostí do jmění pachtýřova, nepodléhají tomuto zákonnému právu zástavnímu. To se nevztahuje na pachtýřovy pohledávky na požární náhradu za zhořelé předměty, avšak také ne na kupní cenu za prodané předměty. Peněžní částky, jež jsou placeny buď jako náhrada od pojišťovny nebo jako kupní cena za prodané kusy, mohou se ovšem státi zase předmětem onoho zákonného práva zástavního ve smyslu ustanovení § 1101 obč. zák., avšak nikoli podle zásady »pretium succedit in locum rei«, nýbrž teprve tím, když by do prostor najatých byly vneseny. V souzeném případě nebyla požární pojistka dlužníkovi vyplacena ani jím nebyla vnesena do najatých místností a proto také zákonné právo zástavní propachtovatelů nepřešlo na náhradní sumu, kterou má pojišťovna zaplatiti, takže na prvním místě má na tuto sumu nárok stěžovatelka, a to i proto, že již v roce 1931 byla pojistka vinkulována v její prospěch.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

V řízení první stolice vyvozovali propachtovatelé svůj nárok z § 1101 obč. zák., tvrdíce, že se u soudu složená náhrada týká výhradně svršků, které povinný jako nájemník vnesl do najatých místností, aniž tyto svršky blíže označili. První soud postupoval proto řádně, rozvrhl-li složenou náhradu podle §§ 307, 283 až 287 ex. ř. a nikoli podle předpisů exekučního řádu o rozvrhu nejvyššího podání při nucené dražbě nemovitostní. Otázka, o niž jde, totiž zda se pronajímatelovo zákonné zástavní právo vztahuje na pojistnou náhradu, vyplacenou za zhořelé svršky, byla rekursním soudem správně rozřešena. § 1101 obč. zák. dává pronájemci zákonné zástavní právo k zajištění nájemného. Jde o výjimečné ustanovení zákonné, které nelze vykládati rozšiřujícím způsobem. Nelze proto z uvedeného předpisu zákona dovozovati, že by při

zániku vnesených svršků ohněm přešlo podle zásady »pretium succedit in locum rei« zástavní právo, které příslušelo pronájemci k zhořelým svrškům, beze všeho na pojistnou náhradu, již pojišťovna přiznala nájemci za zhořelé svršky a kterou složila k soudu. I pro zákonné zástavní právo platí všeobecný předpis § 467 obč. zák., že zástavní právo zaniká, zničí-li se zastavená věc. Také z tohoto ustanovení nelze dovodit, že by se zástavní právo přeneslo na peněžitou náhradu, poskytnutou za zastavenou věc, neboť to by musel zákon výslovně ustanoviti. Ani § 457 obč. zák. nepadá tu na váhu, neboť pojistná suma, vyplacená za zaniklé zabavené věci, není ani přírůstkem, ani příslušenstvím zástavy, nýbrž odškodněním za majetkovou újmu, na niž nabytí pojištění nároku řádným placením prémie.

Čís. 15847.

V řízení před procesním soudem nařízeném odvolacím soudem (v rozlukovém sporu) z důvodu § 496 č. 2 c. ř. s. nelze opřít žalobu o nový žalobní důvod (rozlukový).

(Rozh. ze dne 24. února 1937, R II 21/37.)

Prvým soudem uznal na rozluku manželství z viny žalované z rozlukových důvodů podle § 13 lit. a), e), h), zák. č. 320/1919 Sb. z. a n. K odvolání žalované odvolacím soudem zrušil rozsudek prvního soudu podle § 496, odst. 1, č. 2 c. ř. s. a nařídil doplnění řízení znalci lékaři, v jakém stupni byla žalovaná duševně chorá již před dobrovolným rozvodem (z 28. prosince 1929) a do jaké míry lze ji činiti odpovědnou za skutky, jimiž měla zavinit hluboký manželský rozvrat, totiž za manželskou nevěru a cizoložství spáchané po rozvodu a uplatněné jako samostatný důvod rozluky. Při novém ústním jednání před prvním soudem uplatnil žalobce jako další důvod rozluky trvalou resp. periodicky probíhající choromyslnost, degeneraci a hysterii podle § 13 lit. g) zák. č. 320/1919 Sb. z. a n. Prvým soudem uplatnění tohoto dalšího rozlukového důvodu usnesením připustil. Rekursní soud toto usnesení změnil a žalobcovu návrhu na rozšíření žaloby na rozlukový důvod podle § 13 lit. g) uved. zák. nevyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu do tohoto usnesení rekursního soudu.

Důvody:

Podle ustálené judikatury se při zrušení rozsudku podle § 496, odst. 1, č. 2, c. ř. s. musí řízení před procesním soudem omezit na ty části rozsudku, jež jsou stíženy vadou shledanou odvolacím soudem. I doplnění žaloby je tu nepřipustnou novotou (rozh. č. 9705, 13760 Sb. n. s). To plyne z povahy věci, neboť rozepře se nevrací prvnímu soudu, aby ji projednal úplně znova, nýbrž, aby vadné části řízení napravil a neúplné řízení doplnil. Lze přisvědčiti názoru, že v doplňova-